

Aplicarea voluntară a standardelor – treaptă superioară în activitatea unei organizații

Alexandru GREABU, director Direcția Publicații – ASRO

În activitatea oricărei organizații administrative sau societăți comerciale, un loc aparte îl ocupă cunoașterea și respectarea legilor, reglementărilor și standardelor. Respectarea legilor și reglementărilor este obligatorie, permițând funcționarea pe piață. Cunoașterea și respectarea standardelor asigură competența entității administrative sau comerciale, fiind un factor determinant al succesului activității.

Conform OG 39/1998 privind activitatea de standardizare națională în România, aprobată prin Legea nr. 355/2002, standardul național trebuie să conțină prevederi care să nu contravină legislației în vigoare. Standardul național se identifică prin aplicarea pe acesta a inițialelor SR, care semnifică standard român. Standardele internaționale și europene se publică numai după adoptarea lor ca standarde naționale.

Obligație sau voluntariat?

Aplicarea unui standard național are caracter voluntar. Aplicarea unui standard național poate deveni obligatorie, în totalitate sau în parte, pe întreg teritoriul, pe plan zonal sau pe plan local, numai conform prevederilor unei reglementări tehnice adoptate, în cazul în care considerente de ordin public, de protecție a vieții, a sănătății și a securității persoanelor fizice, a mediului și de apărare a intereselor consumatorilor fac necesară o astfel de măsură.

Această prevedere legală trebuie aplicată în contextul statutului actual al României de țară semnatară a Tratatului de aderare la Uniunea Europeană, cu respectarea prevederilor acestuia, a Directivei 98/48/CE, transpusă de România prin HG 1016/2004, a ghidurilor organismelor europene de standardizare CEN (Comitetul European de Standardizare) și CENELEC (Comitetul European de Standardizare pentru Electrotehnică) privind

adoptarea standardelor, precum și a legislației naționale referitoare la drepturile de autor care, în esență, prevăd modalitatea implementării acquis-ului comunitar prin adoptarea legilor, reglementărilor și standardelor europene. Trebuie precizat că adoptarea standardelor europene atrage după sine obligația anulării standardelor și a reglementărilor naționale originale conflictuale cu standardele europene adoptate.

Apariția acestui concept a fost determinată atât de necesitatea evitării barierelor tehnice din calea comerțului, cât și de necesitatea păstrării unui ritm rezonabil între progresul tehnic și introducerea rezultatelor acestuia în standardele naționale și internaționale.

Noțiunea de aplicare voluntară presupune asumarea pe proprie răspundere a aplicării standardelor, fapt care ridică pe un plan superior responsabilitatea managementului, a actului de concepție, proiectare, realizare și comercializare ale produsului.

Globalizarea, interacțiunea piețelor și aplicarea voluntară a standardelor

Caracterul voluntar al standardelor este un concept adoptat atât de „Noua Abordare” în domeniul standardizării de către Uniunea Europeană, cât și de Organizația Mondială a Comerțului – OMC în *Codul de bună practică*.

Noua Abordare definește cerințele esențiale prin directive care prezintă concepte foarte generale care pot fi realizate în practică prin respectarea unuia sau mai multor standarde.

Prezumția de conformitate a unui produs cu cerințele esențiale pe care o conferă implementarea standardelor constituie unul dintre motivele pentru care este necesar să utilizăm standardele voluntare.

Utilizarea voluntară a standardelor îi introduce pe cei care o fac în marea familie a utilizatorilor de standarde, oferind o piață de desfacere și un ciclu de viață produselor lor pe măsura sistemului de standarde adoptat. Aplicarea unui standard național dă o deschidere numai pentru piața națională, un standard european vă deschide piața europeană, iar un standard internațional – piața internațională.

Conceptul de globalizare se bazează pe respectarea reglementărilor tehnice, aplicarea voluntară a standardelor și a procedurilor de evaluare a conformității identice sau compatibile.

Aplicarea voluntară a standardelor susține progresul prin competiție

Introducerea conceptului de aplicare voluntară a standardelor de către autoritățile publice și organismele guvernamentale, societățile comerciale etc. după era standardelor obligatorii aduce întreg sistemul de standardizare pe o treaptă superioară în evoluția sa.

Asumarea voluntară a aplicării standardelor prin comparație cu obligativitatea aplicării lor aduce în plus declarația de conformitate a produsului cu prescripțiile din standardele relevante prin care utilizatorul practic face cunoscut că este pregătit și este capabil să respecte standardul sau standardele

după care se execută produsul respectiv, față de situația anterioară când exista doar strădania de a ajunge la nivelul calitativ înscris în standarde. Această declarație are implicații deosebite în relația producător – beneficiar sau consumator, relația dintre producători care permanent se monitorizează între ei în calitate de concurenți pentru depistarea practicilor neconforme cu *Codul de bună practică* al Organizației Mondiale a Comerțului.

Totodată, acest concept al aplicării voluntare a standardelor permite furnizorilor de produse și servicii de pe o anumită piață, de exemplu piața europeană, să își adapteze producția la standardele relevante de pe alte piețe pe care doresc să pătrundă, spre exemplu, pe piața americană, sud-americană, asiatică, guvernate de alte standarde ale unor organisme de standardizare regionale sau naționale.

Acest lucru oferă noi oportunități de afaceri investitorilor naționali și europeni, asigură locuri de muncă suplimentare în spațiul economic amintit, rezolvând, ajutați de conceptul aplicării voluntare a standardelor, și o serie de posibile probleme sociale ce pot apărea ca urmare a lipsei unor piețe de desfacere, cauzată de saturarea pieței naționale cu anumite produse.

În al treilea rând, dar nu cel din urmă, conceptul aplicării voluntare a standardelor permite societăților mari care investesc în cercetare și proiectare să aplice propriile standarde, revoluționând tehnica în condițiile respectării legilor și reglementărilor în vigoare și prin aceasta aducând progresul sistemului de standardizare național, european sau internațional, după caz.

Asociația de Standardizare din România a publicat seria de standarde SR EN 14420:2005

Asociația de Standardizare din România a publicat de curând seria de standarde SR EN 14420:2005, referitoare la racordurile cu coliere de strângere pentru furtunuri, alcătuită din opt documente.

Adoptate de CT 189, *Articole din cauciuc*, acestea preiau prin metoda traducerii standardele europene EN 14420:2005, Părțile 1-8, publicate de Comitetul European de Standardizare (CEN) și au același statut ca și versiunile oficiale.

Seria de standarde SR EN 14420 se adresează unei game largi de utilizatori, precum: întreprinderile din domeniul construcțiilor de mașini, auto, transport, chimie și petrochimie, cauciuc și materiale plastice, prelucrări mecanice etc.

Florin Teodorescu, expert principal standardizare, consideră că: „Racordurile cu coliere de strângere pentru furtunuri, care fac obiectul prezentei serii de standarde, sunt de importanță majoră pentru orice tip de echipamente, întrucât asigură funcționarea acestora”.

SR EN 14420-1:2005, Racorduri cu coliere de strângere pentru furtunuri. Partea 1: Cerințe, prezentare generală, notare și încercări.

Standardul stabilește cerințele pentru racordurile cu coliere de strângere pentru furtunuri de cauciuc/materiale plastice sau termoplastice, destinate în special utilizării la produse inflamabile sau neinflamabile. Standardul conține cerințe pentru racorduri de furtunuri care să asigure că, dacă sunt aplicate corect, nu expun utilizatorul sau terțe părți la riscuri de incendiu, de explozie sau de arsuri cu acizi, de exemplu, din uleiuri minerale sau produse

chimice, și că mediul înconjurător este protejat împotriva poluării și a altor efecte nocive. La această serie de standarde se recomandă utilizarea materialelor fără azbest pentru garniturile de etanșare ale racordurilor pentru furtunuri.

SR EN 14420-2:2005, Racorduri cu coliere de strângere pentru furtunuri. Partea 2: Bucșe pentru furtunuri.

Prezentul standard stabilește cerințele pentru bucșele racordurilor pentru furtunuri, conform EN 14420-1:2004, destinate utilizării cu coliere de strângere, conform EN 14420-3.

Presiunea de lucru maximă este de 25 bar, iar temperatura de lucru maximă este de 65° C.

SR EN 14420-3:2004, Racorduri cu coliere de strângere pentru furtunuri. Partea 3: Coliere cu bolțuri sau știfturi

Acest document stabilește cerințele aplicabile colierelor de strângere pentru racordurile furtunurilor, conform EN 14420-1, care se utilizează cu bucșe, conform EN 14420-2.

SR EN 14420-4:2005, Racorduri cu coliere de strângere pentru furtunuri. Partea 4: Îmbinări cu flanșe.

Prezentul standard stabilește cerințele aplicabile racordurilor pentru furtunuri cu coliere de strângere conform EN 14420-1:2004, prevăzute cu piuliță olandeză și filet pentru țevi conform EN ISO 228-1, precum și bucșele conform EN 14420-2, cu filet exterior pentru țevi conform EN ISO 228-1.

Presiunea de lucru maximă este de 25 bar, iar temperatura de lucru este de 65 °C.

SR EN 14420-5:2005, *Racorduri cu coliere de strângere pentru furtunuri. Partea 5: Îmbinări cu filet*

Standardul stabilește cerințele aplicabile racordurilor pentru furtunuri cu coliere de strângere conform EN 14420-1, prevăzute cu piuliță olandeză și filet pentru țevi conform EN ISO 228-1, precum și bușelor conform EN 14420-2, cu filet exterior pentru țevi conform EN ISO 228-1. Presiunea de lucru maximă este de 25 bar, iar temperatura de lucru maximă este de 65° C.

SR EN 14420-6:2005, *Racorduri cu coliere de strângere pentru furtunuri. Partea 6, Racorduri TW pentru camioane-cisternă.*

Acest standard stabilește construcția, materialele și dimensiunile racordurilor furtunurilor cu cuplaje pentru camioanele-cisternă (cuplaj TW).

Conform acestui document, cuplajele pentru camioanele-cisternă sunt destinate legării furtunurilor prevăzute cu racorduri pentru transportul lichidelor, al materialelor solide și al gazelor, cu excepția gazelor lichefiate și a aburului. Ele sunt utilizate la o gamă largă de presiuni de lucru, de la 800 mbar până la 25 bar, la o temperatură de lucru de la -20° C până la +65° C. Utilizarea cuplajelor în alte condiții de lucru se stabilește prin acord.

Cuplajele antipraf mamă și tată sunt bușoane rezistente la presiune. Ele nu funcționează ca dispozitive de blocare, astfel că, în cazul în care conductele rămân sub presiune, cuplajele trebuie completate cu un dispozitiv de blocare.

SR EN 14420-7:2005, *Racorduri cu coliere de strângere pentru furtunuri. Partea 7: Racorduri cu came.*

Racordurile cu came sunt fabricate în lumea întreagă conform „specificației militare” americane MIL-C-27487. Standardul american se ocupă numai

de partea dinspre racord, nu de partea de racordare. Celelalte piese, precum: levierile, inelele și etanșările, nu sunt standardizate.

Acest document stabilește construcția, materialele și dimensiunea racordurilor cu came destinate a face legătura între furtunurile și cuplajele utilizate pentru transportul de lichide, materiale solide și gaze, cu excepția gazelor lichefiate și a aburului. Racordurile sunt utilizate în domeniul presiunii de lucru de la 0,8 bar până la 25 de bar și al temperaturii de lucru de la -20° C până la -65° C.

Înainte de deconectare trebuie redusă presiunea din instalație.

SR EN 14420-8:2005, *Racorduri cu coliere de strângere pentru furtunuri. Partea 8: Semiracorduri simetrice (sistem Guillemin)*

Standardul se aplică semiracordurilor simetrice (sistem Guillemin) cu inel opritor mobil, pentru furtunuri cu racorduri la capete, utilizate la o presiune de lucru de până la 25 bar, prevăzute cu bușe conform EN 14420-2 și coliere de strângere conform EN 14420-3. Racordurile care fac obiectul acestui document servesc ca legătură între furtunuri și sistemele de cuplare care transportă lichide, materiale solide (de exemplu, pulberi, granule), cu excepția aburului și a gazelor lichefiate. Acest document stabilește dimensiunile, tipurile de racorduri, calitatea materialelor, precum și cerințele de marcare și de încercări. Domeniul temperaturii de lucru este de la -20° C până la +65° C.

Standardele din seria EN 14420, Părțile 1-8 pot fi procurate de la Asociația de Standardizare din România, Serviciul Vânzări-Abonamente, str. Mendeleev, nr. 21-25, sector 1, București, telefon: 316 77 25, fax: 317 25 14, 312 94 88.

Redactare: Maria **Bratu**,
Comunicat ASRO/2006

ASRO a publicat standardul SR EN ISO 22000:2005, „Sisteme de management al siguranței alimentelor. Cerințe pentru orice organizație din lanțul alimentar”

Prezentul standard român specifică cerințele pentru un sistem de management al siguranței alimentelor, atunci când o organizație din lanțul alimentar are nevoie să-și demonstreze capacitatea de a controla pericolele pentru siguranța alimentului, cu scopul de a se asigura că alimentul este sigur în momentul consumului uman.

Adoptat de Comitetul Tehnic român nr. 180, *Semințe de consum*, documentul preia prin metoda traducerii standardul EN ISO 22000. Acesta a fost elaborat de Comitetul Tehnic 34 al ISO, și adoptat prin vot paralel ISO/CEN ca standard EN ISO 22000:2005. Prezentul standard român este destinat tuturor organizațiilor care intervin în lanțul alimentar.

Siguranța alimentelor este legată de prezența pericolelor de origine alimentară în alimente, în momentul consumului. Deoarece pericolele de natură alimentară pot apărea în orice etapă a lanțului alimentar, controlul adecvat pe tot parcursul său este esențial. Astfel, siguranța alimentului este asigurată prin efortul combinat al tuturor părților participante la lanțul alimentar.

Organizațiile din lanțul alimentar variază de la producătorii de furaje și producătorii primari, până la producătorii de alimente, operatorii de transport și depozitare și subcontractanții pentru magazinele de vânzare cu amănuntul și depozitele alimentare (împreună cu organizațiile conexe, precum: producătorii de echipamente, materiale de ambalare, agenții de asigurare a curățeniei, producătorii de

aditivi și ingrediente). De asemenea, sunt incluși și furnizorii de servicii.

Prezentul standard român specifică cerințele pentru un sistem de management al siguranței alimentelor, care combină următoarele elemente-cheie, recunoscute, în general, a asigura siguranța alimentelor pe tot parcursul lanțului, până în momentul consumului final:

- comunicare interactivă;
- sistem de management;
- programe preliminare;
- principii HACCP.

Comunicarea de-a lungul lanțului alimentar este esențială pentru a asigura că toate pericolele semnificative pentru siguranța alimentului sunt identificate și controlate adecvat în fiecare etapă a lanțului alimentar. Aceasta implică comunicarea atât între organizațiile din amonte, cât și cele din aval, în cadrul lanțului alimentar. Comunicarea cu clienții și furnizorii cu privire la pericolele identificate și măsurile de control va ajuta la clarificarea cerințelor clientului și furnizorului (de exemplu, în ceea ce

privește fezabilitatea și necesitatea acestor cerințe și impactul acestora asupra produsului finit).

Este esențială recunoașterea rolului organizației și a poziției acesteia în cadrul lanțului alimentar, în vederea asigurării unei comunicări interactive eficiente pe parcursul întregului lanț, cu scopul de a furniza consumatorului final produse alimentare sigure. Standardul furnizează un exemplu de canale de comunicare între părțile interesate care intervin în lanțul alimentar.

Cele mai eficace sisteme de siguranță a alimentelor sunt stabilite, aplicate și actualizate în cadrul unui sistem de management structurat și încorporat în activitățile generale de management al organizației. Aceasta conferă un beneficiu maxim organizației și părților interesate. Prezentul standard român este corelat cu SR EN ISO 9001, cu scopul de a mări compatibilitatea celor două standarde. Anexa A prezintă referințele încrucișate dintre acest document și SR EN ISO 9001.

Prezentul standard poate fi aplicat independent de alte standarde de management de sistem. Implementarea sa poate fi aliniată sau integrată cu cerințele actuale privind sistemul de management, iar organizațiile pot utiliza sistemele de management existente, pentru a stabili un sistem de management al siguranței alimentelor care îndeplinește cerințele acestui standard.

SR EN ISO 22000:2005 integrează principiile sistemului Hazard Analysis and Critical Control Points (Analiza Pericolelor și a Punctelor Critice de Control) și etapele de aplicare elaborate de Comisia Codex Alimentarius. Prin intermediul cerințelor auditabile, SR EN ISO 22000 combină planul HACCP cu programele preliminare (PRP). Analiza pericolelor reprezintă cheia pentru un sistem eficace de management al siguranței alimentelor, deoarece realizarea analizei pericolelor ajută la organizarea cunoștințelor necesare pentru stabilirea unor combinații eficace de măsuri de control. Cerința acestui standard este ca toate pericolele care ar putea apărea pe parcursul lanțului alimentar, inclusiv cele care pot fi asociate cu tipul de proces și unitate productivă utilizată, să fie identificate și evaluate. În acest fel se asigură mijloace de a determina și documenta motivul pentru care unele pericole identificate trebuie controlate de o organizație, iar altele, nu.

Pe parcursul analizei pericolelor, organizația stabilește strategia pe care o va urma pentru a se asigura controlul pericolelor prin combinarea programelor preliminare (PRP), a programelor preliminare operaționale și a planului HACCP.

Anexa B furnizează referințele încrucișate între principiile HACCP și etapele de aplicare elaborate de Comisia Codex Alimentarius și prezentul standard român.

Acest standard poate fi aplicat și în scopuri de audit. Organizațiile vor alege abordarea și metodele necesare pentru a întruni cerințele acestui standard. Un ghid de aplicare a sa este furnizat în ISO/TS 22004, util în demersul de implementare.

Acest standard se referă numai la aspectele de siguranță a alimentului. Aceeași abordare poate fi utilizată și pentru a organiza alte aspecte, precum cele de etică și conștientizare a consumatorilor.

Scopul prezentului standard român este de a armoniza la nivel global cerințele pentru managementul siguranței alimentelor al organizațiilor din lanțul alimentar. Este destinat a fi aplicat în mod deosebit de către organizațiile care urmăresc un sistem integrat de management al siguranței alimentului, mai coerent și mai temeinic decât este cerut în mod normal de lege. SR EN ISO 22000 cere unei organizații să întrunească orice dorință legală și reglementată, aplicată cu privire la siguranța alimentelor.

SR EN ISO 22000 poate fi aplicat tuturor organizațiilor, indiferent de mărimea lor, care sunt implicate în orice aspect al lanțului alimentar și doresc să implementeze sisteme care duc la obținerea constantă de produse sigure. Mijlocele de realizare pentru satisfacerea oricăror cerințe din acest standard pot fi obținute prin utilizarea resurselor interne și/sau externe.

Prezentul standard român stabilește cerințele care permit unei organizații:

- să planifice, să implementeze, să opereze și să actualizeze un sistem de management al siguranței alimentului, orientat către furnizarea de produse care, în conformitate cu utilizarea lor finală, sunt sigure pentru consumator;

- să demonstreze conformitatea cu cerințele legale și de reglementare aplicabile, privind siguranța alimentului;
- să evalueze și să aprecieze cerințele consumatorilor și să demonstreze conformitatea cu acele cerințe ale consumatorilor convenite de comun acord, privind siguranța alimentului, cu scopul de a mări satisfacția consumatorilor;
- să comunice eficace furnizorilor lor, clienților și părților interesate relevante din lanțul alimentar problemele privind siguranța alimentului;
- să asigure că organizația se conformează politicii sale declarate de siguranță a alimentului;
- să demonstreze o astfel de conformitate părților interesate relevante;
- să urmărească certificarea/înregistrarea sistemului său propriu de management al siguranței alimentului de către o organizație externă sau să facă o autoevaluare sau autodeclarare a conformității cu acest standard.

Toate cerințele acestui standard internațional sunt generale și sunt destinate a fi aplicate de către toate organizațiile din lanțul alimentar, indiferent de mărime și complexitate. Este vorba de organizațiile implicate atât direct, cât și indirect în lanțul alimentar. Cele care sunt implicate direct includ: producătorii de furaje, fermierii, unitățile furnizoare

de servicii în agricultură, producătorii de ingrediente, de alimente, unitățile de vânzare cu amănuntul, unitățile de alimentație publică, serviciile de livrare prin comandă, organizațiile furnizoare de servicii de curățenie și igienizare, transport, depozitare și servicii de distribuție. Organizațiile implicate indirect includ: furnizorii de echipamente, agenții de efectuare a curățeniei și igienizării, materialele de ambalare și alte materiale care vin în contact cu alimentele.

Ghidul de aplicare a acestui standard este prezentat în ISO/TS 22004, care ajută organizațiile din lanțul alimentar să implementeze un sistem de management al siguranței alimentare pe specificul activităților acestora.

Standardul SR EN ISO 22000:2005, precum și Ghidul ISO/TS 22004, ultimul deocamdată disponibil în limbile engleză și franceză, pot fi procurate de la Asociația de Standardizare din România, Serviciul Vânzări-Abonamente, str. Mendeleev, nr. 21-25, sector 1, București, telefon: 316 77 25, fax: 317 25 14, 312 94 88.

Redactare: Maria Bratu
Comunicat ASRO/februarie 2006

A apărut **Catalogul Standardelor Române 2006 pe CD**, aplicație software ce asigură documentarea rapidă și eficientă a utilizatorului în domeniul standardizării.

În plus față de ediția anterioară, această ediție cuprinde informații despre **1760 de standarde române** adoptate în perioada 1 ianuarie 2005-31 decembrie 2005.

Preț: 283,4 lei (TVA inclus)
Fiecare licență în plus poate fi obținută cu numai 32,7 lei.

Pentru comenzi, adresați-vă Serviciului Vânzări-Abonamente al ASRO, str. Mendeleev nr. 21-25, Sector 1, București; tel.: 316.77.25, fax: 317.25.14, 312.94.88.

Standardele lunii

Maria **BRATU** - expert documentare,
Serviciul Redacție-Marketing, Direcția Publicații – ASRO

Managementul calității

Sisteme de management al calității. Linii directoare pentru managementul calității în proiecte

Standardul SR ISO 10006 a fost aprobat prin decizia directorului general al ASRO pe data de 30 noiembrie 2005, și are statutul unui standard român. Prezentul document furnizează îndrumări referitoare la managementul calității în proiecte. El prezintă sub formă de linii directoare principiile și practicile managementului calității a căror implementare este importantă pentru și are un impact asupra atingerii obiectivelor calității în proiecte. Acesta completează îndrumările prezentate în SR EN ISO 9004:2001.

Prezentele linii directoare sunt destinate unei audiențe largi, fiind aplicabile tuturor proiectelor, indiferent de complexitate, amplitudine, durată, domeniu, și independent de tipul produsului sau procesului implicat. Ele sunt destinate a fi utilizate de către persoane cu experiență în domeniul managementului proiectelor, care au nevoie să se asigure că organizația lor aplică practicile conținute în familia de standarde ISO 9000, sau cărora li se cere să interacționeze cu organizații de proiect pentru aplicarea cunoștințelor și experienței lor în proiecte.

Clasificare alfanumerică: U 35 – Managementul calității și asigurarea calității;

Clasificare ICS: 03.120.10 – Managementul calității și asigurarea calității

Managementul mediului

Management de mediu. Evaluarea impactului ciclului de viață. Exemple de aplicare a ISO 14042

Standardul ISO/TR 14047 a fost aprobat prin decizia directorului general al ASRO de pe

31 octombrie 2005, și are statutul unui standard român. Conștientizarea importanței protecției mediului și posibila semnificație de mediu a unui sistem-produs (sau sistem-serviciu) a sporit interesul pentru dezvoltarea unei metode care să faciliteze această semnificație. Una dintre tehnicile elaborate în acest scop este evaluarea ciclului de viață (ECV). Acest standard furnizează exemple pentru a ilustra procedeul curent de realizare a evaluării impactului ciclului de viață în conformitate cu SR EN ISO 14042:2002. Acestea sunt exemple ale tuturor „modalităților” posibile de a satisface prevederile ISO 14042. Ele reflectă elementele-cheie ale etapei de evaluare a impactului ciclului de viață (EICV) din ECV.

Clasificare alfanumerică: R09 - Managementul mediului;

Clasificare ICS: 13.020.10 - Managementul mediului; 13.020.60: Ciclul de viață al produselor

Laboratoarele medicale

Cerințe generale pentru competența laboratoarelor de încercări și etalonări

SR EN ISO/CEI 17025 a fost aprobat de directorul general al ASRO pe data de 6 decembrie 2005 și are statutul unui standard român. Prezentul document stabilește cerințele generale care permit unui laborator de încercări și etalonări să fie competent și de încredere, pentru a facilita acreditarea sa, încrederea între laboratoare și schimburile internaționale. Acest standard specifică cerințele generale pe care trebuie să le îndeplinească un laborator pentru a efectua încercări și/sau etalonări, inclusiv eșantionare. El se referă la încercări și etalonări efectuate prin utilizarea unor metode standardizate, nestandardizate și dezvoltate în laborator.

Clasificare alfanumerică: U 35 – Managementul calității și asigurarea calității;

Clasificare ICS: 03.120.20 – Certificarea produselor și a întreprinderilor. Evaluarea conformității

Laboratoare medicale. Ghid pentru implementarea în laboratoare a ISO 15189:2003

Raportul Tehnic SR ISO/TR 22869, a fost aprobat de directorul general al ASRO pe 30 noiembrie 2005, și are statutul unui standard român. Prezentul document furnizează un ghid laboratoarelor despre modul în care acestea trebuie să îndeplinească cerințele de competență și calitate, specifice laboratoarelor medicale, conținute în SR EN ISO 15189. Prezentul document descrie principiile de bază ale unui proces, pas cu pas, pentru a construi și menține un sistem de management al calității într-un laborator medical. Acest Raport Tehnic se aplică în egală măsură laboratoarelor existente și celor nou constituite. El oferă un ghid cu privire la modul în care cerințele SR EN ISO 15189:2003 sunt aplicabile în sistemul de management al calității unui laborator medical, precum și asupra relației dintre diferitele documente ISO care conduc la construirea unui sistem de management al calității și SR EN ISO 15189:2003. O privire detaliată asupra modului în care elementele din SR EN ISO 15189:2003 ajută la definirea unui sistem al calității este prezentată în Anexa A. Trimiterile la surse suplimentare, incluzând standarde internaționale, naționale, precum și la organismele de acreditare, sunt menționate în Bibliografie.

Clasificare alfanumerică: E 32 – Instrumente, aparate și utilaj mecanic de uz medical;

Clasificare ICS: 11.100 – Medicină de laborator

Industria alimentară

Lapte și produse lactate

Standardul SR EN ISO 18330 a fost aprobat prin decizia directorului general al ASRO pe data de 17 octombrie 2005, și are statutul unui standard român. Prezentul document este un ghid pentru descrierea-standard a testelor imunologice sau receptor pentru detecția reziduurilor de substanțe antimicrobiene din lapte și produse lactate. S-a intenționat furnizarea unui cadru și a bazelor pentru evaluarea/validarea testelor bazate pe legarea unui compus antimicrobian la anticorpul său specific sau la alte tipuri de molecule detectabile. Pe lângă testele imunologice (testul imunoenzimatic - EIA - și testul radioimunologic - RIA), există câteva formate de teste cantitative, semicantitative și calitative care se bazează pe legarea compușilor antimicrobieni la

receptori microbieni sau la proteine receptoare. Testele enzimatică și testele pe bază de particule bazate pe proteine receptoare sunt considerate teste receptor în prezentul standard român.

Clasificare ICS: 67.100.01 – Lapte și produse lactate în general

Ambalaje. Cerințe referitoare la ambalajele valorificabile energetice, inclusiv specificarea puterii calorifice inferioare minime

Standardul SR EN 13431 a fost aprobat de directorul general al ASRO pe 26 septembrie 2005 și are statutul unui standard român. Directiva referitoare la ambalaje și deșeuri de ambalaje (94/62/CE), modificată prin Directiva 2004/12/CE a Parlamentului și Consiliului European, definește cerințele pe care trebuie să le respecte un ambalaj pentru a fi considerat valorificabil. Prezentul standard extinde aceste cerințe la valorificarea energetică. El specifică cerințele pe care trebuie să le respecte un ambalaj pentru a fi valorificabil din punct de vedere energetic, și stabilește procedurile de evaluare a conformității cu aceste cerințe.

Clasificare alfanumerică: Z09 – Diverse;

Clasificare ICS: 13.030.99 – Alte standarde referitoare la deșeuri; 55.020 – Ambalaje și distribuirea mărfii, în general

Produse petroliere

Produse petroliere lichide. Determinarea claselor de hidrocarburi și a conținutului de compuși oxigenați din benzina pentru automobile. Metodă prin cromatografie multidimensională

Standardul SR EN 14517 descrie metoda de determinare prin cromatografie în fază gazoasă a conținutului de hidrocarburi saturate, olefinice și aromatice din benzinele pentru automobile, conform SR EN 228:2003. În plus, conținutul de benzen, compuși oxigenați și oxigen total poate fi măsurat prin intermediul acestui standard. Metoda se aplică benzinelor finite, al căror conținut total de aromatice este de cel mult 50% (V/V), conținutul de olefine este cuprins între aproximativ 1,5% (V/V) și cel mult 30% (V/V), conținutul de compuși oxigenați este de cel mult 15% (V/V), conținutul de oxigen total este cuprins între aproximativ 1,5% (m/m) și 3% (m/m), iar cel de benzen este mai mic de 2% (V/V).

Clasificare alfanumerică: A-52 – Produse petroliere albe;

Clasificare ICS: 75.160.20 – Combustibili lichizi

Noua Abordare la moment aniversar

Peste 200 de reprezentanți din industrie și factori politici au acceptat invitația CEN-CENELEC de a celebra cea de-a douăzecea aniversare a Noii Abordări. Noua Abordare reprezintă un instrument inovator de armonizare tehnică. În urmă cu 20 de ani, Uniunea Europeană a introdus Noua Abordare, ca metodă de cooperare între legiuitori și organismele de standardizare, în cadrul căreia legiuitorii stabilesc doar cerințele esențiale, iar standardizatorii specifică aceste cerințe prin intermediul standardelor europene voluntare. În cuvântul de deschidere la acest eveniment, Michael Kelly, președintele CEN, a lansat sloganul: „Noi am făurit Europa”. „Ne-am gândit că, din mai multe puncte de vedere, fabricarea berii poate fi comparată cu activitatea pe care organizațiile europene de standardizare o desfășoară de 20 de ani.”

„Atât standardizarea, cât și fabricarea berii, sunt procese. Ai nevoie de ingredientele corespunzătoare, expertiză și răbdare. În domeniul standardizării, aceasta înseamnă subiecte pertinente, experți în domeniul standardizării și răbdare pentru atingerea consensului. Numai astfel putem fabrica cele mai bune produse de pe Piața Unică Europeană”. Sărbătoarea organizată de CEN-CENELEC a fost urmată de o conferință cu titlul: „Noua Abordare, un exemplu de mai bună reglementare în serviciul competitivității europene”.

În cuvântul său de deschidere, directorul general al DG Enterprise and Industry, Heinz Zourek, a afirmat: „Noua Abordare a fost elaborată întrucât metoda tradițională de armonizare a legislației referitoare la produse era extrem de înceată.

Noua Abordare furnizează un grad sporit de flexibilitate procesului legislativ, limitându-se la cerințele esențiale. Ea sprijină inovația, lăsând definirea cerințelor tehnice în seama factorilor economici, și reducând considerabil sarcina controlului de către autoritățile statului”.

Ulrich Spindler, Președintele CENELEC și Michael Kelly, Președintele CEN

Dacă vă puneți întrebarea: „Avem nevoie acum de Noua Abordare?”, răspunsul este un „da” categoric, întrucât directivele Noii Abordări înseamnă simplificare și o mai bună reglementare”, a afirmat Gilles Chichester, președinte al Comitetului pentru Industrie, Cercetare și Energie (ITRE) al Parlamentului European. Barry Gardiner, președinte al Consiliului pentru Competitivitate al Uniunii Europene, a afirmat: „Este îndoielnic, având în vedere diversitatea sistemelor de legi ale statelor

membre, că Piața Unică Europeană, în mod deosebit libera circulație a mărfurilor, ar fi dat roade fără o abordare cu caracter inovator în domeniul reglementării, precum Noua Abordare”. La ora actuală, peste 20 de directive ale Noii Abordări acoperă aproximativ 20% din bunurile care sunt comercializate în cadrul Uniunii Europene. Este datoria publică a tuturor părților interesate să adopte reglementările care protejează mediul, consumatorii, asigură securitatea la locul de muncă, și stimulează competiția și inovația.

Președintele CEN, Michael Kelly, a reamintit audienței că standardizarea este o componentă de bază a conceptului Noii Abordări. „La ora actuală, se poate observa extinderea conceptului Noii Abordări la alte domenii, de exemplu, cel al serviciilor. Cooperarea legiuitorilor cu organismele de standardizare în ultimii 20 de ani s-a dovedit a fi un succes”.

„Structura sistemului Noii Abordări și-a dovedit valoarea în industrie”, a afirmat Aage S. Hillersborg, de la Lego Systems. În viitor, Europa va trebui să își îmbunătățească în mod constant sistemul de

standardizare. Aceasta se va realiza printr-un ritm mai rapid de comercializare, proceduri simplificate și o singură organizație de standardizare, întrucât diferența dintre organizațiile de standardizare este irelevantă pentru utilizatorii de standarde și producători.

Concluzionând, comisarul european Günter Verhaugen a afirmat: „Noua Abordare trebuie să constituie un model, un exemplu și să poată fi extinsă și la alte domenii, precum: protecția mediului și securitatea la locul de muncă”. Unul din obiectivele Agendei de la Lisabona este elaborarea standardelor europene referitoare la capacitatea întreprinderilor europene mici și mijlocii; trebuie să reamintim faptul că una din preocupările de bază ale Noii Abordări, în ceea ce privește evaluarea conformității, a fost și rămâne ca procedurile să fie compatibile cu legislația întreprinderilor mici și mijlocii.

Traducere: Maria **Bratu**, din: *CEN Networking*,
decembrie 2005

Directiva CEM*2004/108/CE

François-Xavier LENOIR

Noua directivă referitoare la compatibilitatea electromagnetică (CEM) este aplicată progresiv. Ea aduce schimbări înfime în principii, elaborarea dosarelor și a dovezilor. Dar, în afară de procedurile simplificate de demonstrare a conformității, ea aprofundează mai multe aspecte, dintre care menționăm: clarificarea domeniilor și tratarea instalațiilor fixe. În continuare sunt prezentate aceste schimbări.

Majoritatea echipamentelor electrice și toate echipamentele electronice generează interferențe. Cele existente la un ceas obișnuit trec adesea complet neobservate. Lucrurile se petrec însă complet diferit pentru interferențele generate de o mașină de găurit, un cuptor cu microunde sau o centrală de mari dimensiuni. Într-o lume dominată de electronică, trebuie să ne asigurăm că echipamentele electrice și electronice pot fi utilizate fără a crea interferențe și fără a perturba peste măsură benzile radio.

Directiva CEM se aplică cu succes de la intrarea sa în vigoare în 1992, dar experiența a demonstrat că era loc de progres. Pentru a clarifica situația și a îmbunătăți omogenitatea aplicațiilor, a fost publicat un ghid în 1997 de către Comisie dar acesta nu era oficial și nu avea o bază legală. În cadrul simplificării legislației pentru piața internă (SLIM), decretată în același an, directiva CEM trebuia remaniată.

Principalul obiectiv al directivei CEM a rămas neschimbat: ea trebuie să garanteze libera circulație a echipamentelor electronice în cadrul Uniunii Europene (care numără acum 25 de membri), limitând riscurile de interferențe ale aparatelor electrice și electronice și protejând comunicațiile radio.

„Noua directivă este mai simplă și mai ușor de aplicat. Ea menține un înalt nivel de protecție și este

mai ușor de respectat”, afirmă Luis Montoya, responsabil al unității Echipamente mecanice și electrice a Direcției Generale a Întreprinderilor de la Comisia Europeană, care amintește faptul că directiva se referă la 2 milioane de tipuri noi de produse în fiecare an în Europa.

Textul nou adoptat nu pune în discuție principiile textului precedent, însă multe lucruri se schimbă, apar precizări și definiții care clarifică unele aspecte. Principiile Noii Abordări își propun să restrângă armonizarea reglementărilor la cerințele esențiale de interes public, lăsând producătorilor libertatea de a asigura conformitatea produselor lor. Rolul standardelor armonizate este clarificat. Aplicarea lor conferă efectiv prezumția de conformitate cu directiva. „Cerințele referitoare la informare și documentare sunt mai severe”, constată Thierry Lainé, care se ocupă de această problemă la Uniunea Tehnică a Electricității (UTE). Noua directivă cere producătorilor sau agenților lor să furnizeze autorităților mijloace de control suplimentare, precum identificarea clară a produsului (tip, număr de serie) și indicarea numelui, a adresei fabricantului sau agentului său și, dacă este necesar, a importatorului stabilit pe teritoriul Uniunii Europene. „Aceasta trebuie să îmbunătățească trasabilitatea produsului și să permită o supraveghere mai strictă a pieței”, adaugă Thierry Lainé.

Medii electronice comune

Lucrurile sunt foarte clare pentru produsele din catalog, însă directiva 89/336 nu era prea precisă pentru instalațiile fixe și mașinile de mari dimensiuni, fapt care a condus la elaborarea ghidului de aplicare a directivei. Acest pasaj din ghid a fost reluat în noua

directivă. O instalație fixă corespunde unei noțiuni mai precise, iar cerințele sunt mai ușor de înțeles.

Deși este dificil de verificat conformitatea instalațiilor fixe care se supun unor schimbări, unor modificări, precum și unor dificultăți de implementare, este esențial ca ele să respecte cerințele de protecție enunțate în directivă, pentru limitarea riscurilor de interferență și crearea unui mediu electromagnetic comun în întreaga Uniune Europeană. Aceste noi dispoziții vor conduce la crearea unui cadru reglementat armonizat comun pentru sistemele localizate de mare anvergură, precum o centrală electrică, o mașină de mari dimensiuni, ca și pentru sistemele de distribuție, precum rețelele de telecomunicații sau de distribuție a energiei, care sunt adesea transeuropene.

„Producătorii care nu aplică un standard armonizat nu sunt obligați să facă apel la un organism competent”, declară Jacques Delaballe, de la Direcția de Standardizare și Mediu a firmei Schneider Electric. Există acum o practică în domeniu de zece ani. Organismul competent dispare; în caz de necesitate, constructorul poate apela la un organism notificat pentru expertiză.

Opinia specialistului

Jean-Pierre Isnard**

„Am reușit să nu introducem cerințe esențiale prea detaliate”

FIEEC a lucrat la directivă, în stadiul de anteproiect și au fost emise propuneri care au fost reluate în numele său de ORGALIME (grup de legătură al următoarelor industrii europene: mecanică, electrică, electronică și cea a metalelor, cu ocazia discuțiilor purtate cu Comisia Europeană și cu alte părți interesate.

Printre obstacolele evitate figurează mai ales suprimarea imunității, solicitată de nord-americani, pe care industria europeană dorea însă să o păstreze. Într-adevăr, producătorii europeni trebuiseră să suporte această cerință în versiunea precedentă a directivei CEM. Renunțarea la ea ar fi însemnat un pas înapoi. Trebuie păstrate noțiunile de perturbație slabă și imunitate corectă.

Certificarea de terță parte a echipamentelor este suprimată când nu se aplică standardele armonizate. Nesuprimarea ei ar fi însemnat reintroducerea rolului organismelor „competente”. De acord cu organismele interesate, s-a renunțat la aceste organisme. Controlul CEM al instalațiilor realizate a fost precizat. Controlul de principiu nu a fost selectat, s-a preferat să existe unul numai în cazul unor reclamații. Un producător sau un instalator nu este obligat să efectueze o verificare, dar trebuie să își proiecteze instalația astfel încât aceasta să respecte cerințele esențiale ale directivei. Se renunță la orice demers prealabil, fapt care evită controalele costisitoare și termenile inutile. Am reușit să nu introducem cerințe esențiale prea detaliate, deși Austria dorea să se reia în directivă conținutul mai multor standarde armonizate (tipuri de perturbații, de imunitate, clasificări ale zonelor de utilizare).

Pe de altă parte, furnizarea protecției necesare în același timp cu echipamentele industriale devine opțională. Măsurile de precauție la utilizare trebuie să fie furnizate de către constructor. Echipamentele nu trebuie să provoace perturbații, dar dacă un producător le aplică, el poate opta pentru protecția comună a mai multor tipuri de echipamente. Descrierea fenomenelor și a diferitelor aspecte ale mediului CEM nu face parte din directivă, dar poate figura în standard. În plus, aspectele legate de securitate nu țin de CEM. Ele rămân acoperite de Directiva de Joasă Tensiune sau de Directiva Mașini sau de altă directivă specifică de securitate. Important este să nu existe două directive care se referă la aceeași cerință și care să se suprapună.

În cazul asamblării echipamentelor de amplificare sonoră, am evitat ca fabricantul să aibă în vedere toate configurațiile de asamblare posibile (mai ales cu materiale pe care nu le fabrică el însuși). Este suficient să stabilească configurațiile cele mai puțin favorabile și să verifice dacă acestea satisfac condițiile directivei.

Ar fi fost de dorit reducerea volumului de documentație tehnică exigibilă, dar din motive de responsabilitate și trasabilitate, s-a păstrat minimum de documentație posibilă.

Un demers de îmbunătățire și continuitate

Directiva de Compatibilitate Electromagnetică (CEM) 89/336/EEC din 3 mai 1989 se aplică de la 1 ianuarie 1992 tuturor mașinilor fixe și mobile și tuturor aparatelor electrice și electronice, adică tuturor produselor industriale și de uz casnic.

Standardizarea europeană

Cea care o va înlocui, noua directivă cu privire la compatibilitatea electromagnetică, a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* (JOUE) pe 31 decembrie 2004 sub referința 2004/108/CE. Aplicarea sa progresivă va dura până în 2009. Există niște etape care permit trecerea fără dificultate de la o directivă la alta. Data-limită de transpunere a directivei în dreptul statelor membre este 20 ianuarie 2007. Pe 20 iulie 2007, noua directivă va intra în aplicare. Până la această dată, se interzice utilizarea marcajului CE sau referirea la această directivă pentru aplicarea marcajului CE. După expirarea ei, va începe o perioadă de tranziție în timpul căreia ambele

directive vor putea fi aplicate. Aceasta se încheie pe 20 iulie 2009, dată la care numai directiva 2004/108/CE va putea fi utilizată pentru introducerea pe piață a produselor.

*Directiva CEM se referă la compatibilitatea electromagnetică

**Director pentru Afaceri și Standardizare la Federația Industriilor Electrică, Electronică și a Comunicării (FIEEC)

Traducere: Maria **Bratu**, din: *Enjeux*,
nr. 255, iunie 2005

Protecția împotriva trăsnetului - un comerț internațional de peste 500 milioane de dolari

Eugenia AGHINII, expert standardizare, Departamentul Electric, Direcția Standardizare – ASRO

Fiecare dintre noi am fost surprinși de furtuni însoțite de puternice descărcări electrice survenite în timp ce ne deplasăm pe jos sau cu un mijloc de transport, atunci când folosim un aparat electric sau când pur și simplu ne aflăm într-o clădire.

Este fascinant să urmărim acest fenomen, însă acesta produce importante distrugerii structurilor (spații de producție, clădiri cu diverse destinații, stații radio și TV, sisteme de alimentare cu energie electrică etc.), precum și vătămări sau pierderi de vieți omenești, dacă luăm în considerare estimarea că trăsnetul lovește pe pământ de 100 de ori la fiecare secundă.

În prezent, a crescut semnificativ pe plan internațional producția de echipamente pentru protecția împotriva trăsnetului a structurilor și serviciilor. Comerțul internațional se estimează că va atinge un nivel de peste 500 milioane de dolari pentru astfel de echipamente, din care două treimi sunt numai pentru dispozitivele de protecție împotriva supratensiunilor. Acest comerț este favorizat de dezvoltarea industrială din ultimii ani în anumite părți ale lumii, cum ar fi China sau alte zone din Asia, unde există o mare frecvență de producere a loviturilor de trăsnet.

Totuși, cu toată această explozie a comerțului cu echipamente de protecție împotriva trăsnetului, industria și-a exprimat ca punct de vedere necesitatea de a avea la dispoziție un standard clar deoarece cele peste 100 de standarde și reglementări utilizate în întreaga lume generează o situație confuză atât pentru producători, cât și pentru utilizatorii finali.

Această situație ar putea să se schimbe în mod semnificativ deoarece Comitetul Tehnic CEI 81 a

publicat în luna ianuarie 2006 o nouă serie de standarde CEI 62305, cu titlul generic: ” Protecția împotriva trăsnetului”. Comitetul Tehnic CEI 81 elaborează standarde internaționale și alte documente pentru protecția împotriva trăsnetului a clădirilor în general, a persoanelor, instalațiilor și a serviciilor.

Comitetul Tehnic CEI 81 a apărut cu 25 de ani în urmă din necesitatea de a avea prescripții standardizate în domeniul protecției împotriva trăsnetului prin elaborarea standardelor internaționale din domeniul acestui comitet. De la crearea CT 81, nu s-au adus prea multe schimbări în domeniul acestuia, cu excepția unei extinderi a acestui domeniu care se adresează serviciilor dintr-o structură. Publicațiile CEI din domeniul CT 81 au apărut după anul 1990 și au fost caracterizate de utilizatori ca având un caracter mult prea teoretic și nu întotdeauna foarte clar. Un alt motiv pentru care au fost necesare elaborarea și publicarea unor noi standarde care să răspundă cerințelor actuale de protecție împotriva trăsnetului îl constituie dezvoltarea echipamentelor electronice și mai ales a tehnologiei informației (rețele de calculatoare, transmisii de date, comunicații etc.) din interiorul structurilor, inclusiv apariția în lume a unor structuri din ce în ce mai înalte (standardele vechi se aplică pentru structuri a căror înălțime nu depășește 60 m).

În prezent, dezvoltarea comerțului cu dispozitive de protecție împotriva trăsnetului a condus la crearea și mediatizarea adeseori agresivă a unui număr foarte

mare de produse ale căror funcții și efectele lor nu au fost întotdeauna verificate și validate.

Publicațiile CEI 62305 pot fi aplicate oriunde în lume, fapt care va trebui să determine industria să le accepte și să le aplice mult mai mult. În viitor, utilizarea unor dispozitive electrice și electronice cu înaltă sensibilitate la trăsnet și la efectele câmpului electromagnetic generat de trăsnet va necesita aplicarea prescripțiilor din aceste standarde. De aceea, CT 81 *recomandă* ca toate comitetele naționale ale CEI să adopte aceste standarde, pentru a se preveni promovarea și introducerea pe piață a unor dispozitive care nu corespund prescripțiilor din aceste standarde.

Seria de publicații CEI 62305 cuprinde următoarele părți:

- **CEI 62305-1:2006, Protecția împotriva trăsnetului. Partea 1: Principii generale**

Acest standard stabilește principiile generale referitoare la protecția împotriva trăsnetului a structurilor, inclusiv a instalațiilor pe care le conțin, cât și a persoanelor și serviciile conectate la aceste structuri.

- **CEI 62305-2:2006, Protecția împotriva trăsnetului. Partea 2: Evaluarea riscului**

Acest standard se aplică la evaluarea riscului de avariere a unei structuri, asociat loviturilor de trăsnet la sol. Obiectul acestui standard este de a propune o procedură pentru evaluarea unui astfel de risc și odată fixată limita superioară de risc tolerabil, procedura propusă permite alegerea măsurilor de protecție corespunzătoare pentru reducerea riscului la o valoare mai mică sau egală cu limita de risc tolerabil.

- **CEI 62305-3:2006, Protecția împotriva trăsnetului. Partea 3: Deteriorarea fizică a structurii și punerea în pericol a vieții**

Acest standard stabilește prescripții pentru protecția unei structuri împotriva deteriorării fizice, cu ajutorul unui dispozitiv de protecție împotriva trăsnetului și pentru protecția împotriva rănirii omului și animalelor din cauza tensiunii de atingere și de pas, în vecinătatea unui astfel de dispozitiv. Acest standard se aplică la: a) proiectarea, instalarea, inspecția și întreținerea dispozitivelor de protecție împotriva trăsnetului ale unei structuri, fără limitarea înălțimii acesteia; b) stabilirea măsurilor de protecție împotriva rănirii omului și a animalelor din cauza tensiunii de atingere și de pas.

- **CEI 62305-4:2006, Protecția împotriva trăsnetului. Partea 4: Sisteme electrice și electronice din structură**

Acest standard prezintă informații referitoare la proiectarea, instalarea, inspecția, întreținerea și încercarea unei instalații de protecție împotriva impulsului electromagnetic generat de trăsnet. Acest standard stabilește un ghid pentru cooperarea între proiectantul sistemelor electrice și electronice dintr-o structură și proiectantul măsurilor de protecție, pentru obținerea unei protecții mult mai eficiente.

- **CEI 62305-5 (document de lucru aflat în faza de proiect de comitet 81/261/CD), Protecția împotriva trăsnetului. Partea 5: Servicii**

Acest standard prezintă informații referitoare la proiectarea și instalarea unui sistem de protecție împotriva trăsnetului, în domeniul serviciilor. Serviciile care se iau în considerare în acest standard și pentru care este necesară protecția împotriva efectelor loviturilor de trăsnet sunt în principal: liniile de telecomunicații, liniile de alimentare cu energie electrică și sistemele de conducte.

Seria de standarde CEI 62305 (Părțile 1-5), prezentată mai sus, a fost elaborată în conformitate cu Planul de Publicații Noi al CT 81, aprobat de comitetele naționale ale CEI, prin care s-au restructurat și actualizat într-o formă mai simplă și logică publicațiile CEI 61204 (standard pe părți), CEI 61312 (standard pe părți), și CEI 61663 (standard pe părți). Standardele CEI 62305 (Părțile 1-4) au fost supuse votului paralel la CENELEC, urmând ca în cursul anului 2006 să fie adoptate ca standarde europene EN 62305 (Părțile 1-4).

Correspondența dintre standardele înlocuite, CEI 62305 și standardele române este următoarea:

CEI 62305 (standard pe părți)	Publicația CEI înlocuită	Referința SR CEI
CEI 62305-1:2005	CEI 61024-1-1:1993	SR CEI 61204-1-1:2000
CEI 62305-2:2006	CEI 61662:1995 + A1:1996	SR CEI 61662 + A1:2000
CEI 62305-3:2006	CEI 61024-1:1990 CEI 61024-1-2:1998	SR CEI 61024-1:1999 SR CEI 61024-1-2:2001
CEI 62305-4:2006	CEI 61312-1:1995 CEI 61312-2:1998 CEI 61312-3:2000 CEI 61312-4:1998	SR CEI 61312-1:2000 SR CEI 61312-2:2000 - SR CEI 61312-4:2000

Principalii utilizatori ai acestor standarde sunt cei care proiectează, produc și instalează componentele și dispozitivele de protecție împotriva trăsnetului, însă CEI 62305-2, care se referă la evaluarea riscului de avariere a structurilor, prezintă în mod special

interes pentru proiectanți, arhitecți și companii de asigurări.

La nivel național există Comitetul Tehnic 346 al ASRO, "Protecția împotriva trăsnetului" care este constituit „în oglindă” cu comitetul tehnic CEI 81 și comitetul tehnic CENELEC 81 X. Prin intermediul acestui comitet tehnic, România participă la activitatea de standardizare națională, europeană și internațională din domeniul respectiv.

Informații referitoare la toate standardele române se găsesc în Catalogul Standardelor Române în vigoare, care este completat lunar prin Buletinul Standardizării.

Standardele române din patrimoniul CT 346:

Referința SR	Titlul	Metoda de adoptare
SR EN 50164-1:2003	Componente de protecție împotriva trăsnetului (CPT). Partea 1: Prescripții pentru componente de conexiune	FC
SR EN 50164-2:2003	Componente de protecție împotriva trăsnetului (CPT). Partea 2: Prescripții pentru conductoare și electrozi de pământ	FC
SR EN 61663-1:2000	Protecția împotriva trăsnetului. Linii de telecomunicații. Partea 1: Instalații cu fibre optice	T
SR EN 61663-2:2003	Protecția împotriva trăsnetului. Linii de telecomunicații. Partea 2: Linii care utilizează conductoare metalice	FC
SR CEI 61024-1:1999	Protecția structurilor împotriva trăsnetului. Partea 1: Principii generale	T
SR CEI 61024-1-1:2000	Protecția structurilor împotriva trăsnetului. Partea 1: Principii generale. Secțiunea 1: Ghid A - Alegerea nivelurilor de protecție pentru instalațiile de protecție împotriva trăsnetului	T
SR CEI 61024-1-2:2001	Protecția structurilor împotriva trăsnetului. Partea 1-2: Principii generale. Ghid B: Proiectarea, instalarea, întreținerea și inspecția instalațiilor de protecție împotriva trăsnetului	T
SR CEI 61312-1:2000	Protecția împotriva impulsului electromagnetic generat de trăsnet. Partea 1: Principii generale	T
SR CEI 61312-2:2000	Protecția împotriva impulsului electromagnetic generat de trăsnet (IEMT). Partea 2: Ecranarea structurilor, echipotențializarea în interiorul acestora și legarea la pământ	T
SR CEI 61312-4:2000	Protecția împotriva impulsului electromagnetic generat de trăsnet. Partea 4: Protecția echipamentelor în structurile existente	T
SR CEI 61662+A1:2000	Evaluarea riscului de avariere asociat loviturilor de trăsnet	T

Îmbunătățirea participării consumatorilor la activitatea ISO

Bruce J. FARQUHAR, președinte al grupului de lucru cu privire la participarea consumatorilor - COPOLCO

ISO recunoaște importanța intereselor părților ininteresate în elaborarea standardelor internaționale. Cât de respectat este la ora actuală principiul participării consumatorilor? Ca aspect pozitiv, este de semnalat faptul că s-a intensificat participarea în cadrul Comitetului ISO pentru Protecția Consumatorului (COPOLCO). Cincizeci de membri ISO participă activ la lucrările sale. COPOLCO a devenit foarte eficient în ultimii zece ani, modelând adesea viitoarele proiecte ale ISO referitoare la probleme precum: responsabilitatea socială, serviciile și relevanța de piață și a jucat un rol important în elaborarea ghidurilor care asigură că problemele consumatorului sunt tratate în standardele internaționale. Un program de instruire a fost, de asemenea, implementat. Aspectul negativ constă în faptul că mai există încă unele delegații care participă la întrunirea anuală a COPOLCO fără a include vreun reprezentant al consumatorilor. Datele furnizate de anchetele desfășurate de Asociația Internațională a Consumatorilor (Consumers International) și de Comisia Europeană sugerează, de asemenea, că există importante deficiențe la nivelul participării consumatorilor la activitatea de standardizare internațională.

ISO a recunoscut aceste preocupări în *Planul Strategic pentru Perioada 2005-2010*. Unul din cele șapte obiective-cheie cuprinse în strategie este asigurarea implicării părților interesate. Ceea ce trebuie avut în

vedere acum este transpunerea în practică a acestui angajament strategic.

Demersuri practice de îmbunătățire

Prima problemă care trebuie tratată este supravegherea participării părților interesate la activitatea ISO. Numeroase organisme naționale de standardizare, de exemplu, din Statele Unite și Canada, au implementat deja cerințe cu privire la participarea echilibrată a tuturor părților interesate. ISO experimentează un sistem de date echilibrate din partea părților interesate de elaborarea standardului internațional referitor la responsabilitatea socială, ale cărui lucrări au fost de curând inițiate. Singura modalitate de a se asigura că angajamentele privind implicarea lor sunt realizate este aceea de a determina nivelurile actuale de implicare. Mai mult, îmbunătățirea procesului se poate realiza numai dacă schimbările cu privire la implicarea părților interesate pot fi măsurate în timp. Este nevoie să fie supravegheată participarea acestor părți la întrunirile ISO, fie că aceasta se realizează prin intermediul organizațiilor internaționale neguvernamentale de legătură sau al delegațiilor naționale ale membrilor.

Cea de-a doua problemă care este identificată în fiecare studiu cu privire la participarea consumatorilor la activitatea de standardizare este finanțarea. Acesta este întotdeauna un subiect dificil de tratat. Chiar dacă un nivel ridicat de finanțare nu asigură succesul, fără acesta, în nici un caz nu poate

fi realizat un progres important. Reprezentanții consumatorilor trebuie să fie implicați în activitatea de standardizare pe termen lung și acest lucru trebuie să se reflecte într-un angajament durabil de finanțare a activităților lor. Din nou, strategia ISO identifică necesitatea de a elabora un mecanism de finanțare pentru părțile interesate slab reprezentate, de exemplu, consumatorii. Aceasta trebuie tratată ca o problemă de maximă prioritate. Fondurile Comitetului ISO pentru Problemele Statelor în Curs de Dezvoltare (DEVCO) constituie un exemplu de mecanism de finanțare; trebuie să ținem seama însă și de alte mecanisme. De asemenea, este important de subliniat că finanțarea este necesară și pentru coordonarea activităților desfășurate de reprezentanții consumatorilor.

În continuare, trebuie să se acorde importanță elaborării unui ghid destinat membrilor ISO, în vederea implementării *Declarației ISO/CEI cu privire la participarea consumatorilor la activitatea de standardizare*. Implementarea recomandărilor cuprinse în declarație va varia considerabil, în funcție de resursele membrului ISO și de stadiul de dezvoltare a mișcării de consumatori din țara respectivă. COPOLCO, în special prin intermediul adunării sale anuale și, mai recent, prin cel al inițiativelor de instruire, constituie un excelent forum de discuție a celor mai bune practici de participare a consumatorilor și ajută la realizarea unei colaborări mai strânse între membrii ISO și mișcarea de consumatori. În condițiile în care participarea membrilor ISO la activitatea COPOLCO se intensifică, iar implicarea părților interesate este un principiu de bază al procesului de elaborare a standardelor, de ce calitatea de membru al COPOLCO este opțională? De ce să nu se solicite tuturor membrilor ISO să fie membri ai COPOLCO? Desigur, gradul de participare a membrilor la activitatea COPOLCO va varia foarte mult, însă cel puțin va fi garantată circulația informațiilor. Toți membrii ISO ar putea atunci, fie și la nivel minim, să fie în contact cu organizațiile lor naționale de consumatori și să distribuie acestora informații de la COPOLCO. Consumers International posedă peste 250 de organizații membre în 115 state și ar constitui o excelentă resursă de identificare a contactelor dintre organizațiile naționale de consumatori din întreaga lume.

Ghid pentru elaborarea standardelor internaționale

Toate inițiativele menționate mai sus vor asigura aplicarea principiilor de bază ale procesului ISO. De

asemenea, este necesară aplicarea actualelor ghiduri privind elaborarea standardelor internaționale. Multe dintre ele se referă la probleme ale consumatorului, precum: securitatea, informații cu privire la produse și cerințe specifice unor grupuri de consumatori. Participarea activă a consumatorilor și aplicarea temeinică a acestor ghiduri de către comitetele tehnice vor conduce la tratarea sistematică a problemelor consumatorilor în activitatea tehnică. Aceasta va consolida relevanța de piață a activității ISO și va asigura elaborarea unui set coerent și consecvent de standarde internaționale. Comitetele tehnice vor necesita instruire, în vederea aplicării lor în practică. Supravegherea utilizării ghidurilor va furniza, de asemenea, mult așteptata transparență.

Este nevoie de „o voce mai puternică” a consumatorilor în activitatea internațională de standardizare. COPOLCO furnizează o platformă importantă pentru problemele consumatorilor în cadrul structurii ISO dar, în calitate de comitet de consultanță, nu reprezintă direct interesele consumatorilor în activitatea tehnică și nici nu deține vreun mandat în acest sens. Consumers International joacă un asemenea rol, însă mandatul său este limitat din lipsa unor mijloace materiale și a unui proces central de acreditare a organizațiilor neguvernamentale la ISO, el se bazează pe voluntariatul comitetelor tehnice de a accepta reprezentanții lor într-o relație de legătură. ISO ar trebui să sprijine mai activ Consumers International în activitățile sale de reprezentare. De asemenea, activitatea ISO este influențată în mare măsură de deciziile luate în cadrul Consiliului de Management Tehnic (TMB) și al altor organisme guvernamentale ale ISO, iar procesele și activitatea lor trebuie să devină mai transparente.

O voce mai puternică a consumatorilor la nivel internațional ar putea trata problemele de standardizare la OMC. La ora actuală, acordul Înălțurarea barierelor tehnice din calea comerțului (TBT) și principiile de elaborare a standardelor internaționale nu tratează corespunzător implicarea părților interesate în activitatea de standardizare. ISO, punând accentul pe datele părților interesate, în procesul de atingere a consensului, trebuie să salute stabilirea criteriilor relevante de către comitetul TBT.

În concluzie, îmbunătățirile concrete în domeniul participării consumatorilor la activitatea ISO pot fi realizate numai dacă există un angajament durabil de îmbunătățire a procesului. Aceste eforturi vor conduce la o relevanță sporită de piață, la nivel global a standardelor ISO, și la o calitate superioară a

Standardizarea internațională

procesului de consens în care vor fi implicate toate părțile interesate, ridicând valoarea adăugată a standardelor internaționale elaborate de ISO.

Traducere: Maria **Bratu**, din: *ISO FOCUS*, vol. 2, nr.7, luna iulie 2005, revista Organizației

Internaționale de Standardizare, fiind reprodus cu permisiunea Secretariatului Central al ISO (www.iso.org). Editor: gasirowski@iso.org. Un abonament anual costă 158 de franci elvețieni. Abonamente: sales@iso.org.

Organism de certificare sisteme de management al calității OC- SMC/ 129 /6.02.2006

ASRO-ORGANISMUL DE CERTIFICARE SISTEME DE MANAGEMENT AL CALITĂȚII (OC-SMC) a emis încă 6 CERTIFICATE de conformitate cu cerințele standardului SR EN ISO 9001: 2001

pentru

- **S.C. CRIS MEDICAL S.R.L. București**, pentru domeniul „**analize medicale**” (cod CAEN 8514 „alte activități referitoare la sănătatea umană”)
- **S.C. REAL MEDICAL S.R.L., București**, sedii de lucru **Galați, Buzău**, pentru domeniul „**analize medicale**” (cod CAEN 8514 „alte activități referitoare la sănătatea umană”)
- **S.C. DIAMED CENTER S.R.L., București**, sedii de lucru **București, Brăila**, pentru domeniul „**analize medicale**” (cod CAEN 8514 „alte activități referitoare la sănătatea umană”)
- **S.C. METACOM 2000 S.R.L. București**, pentru domeniul „**Comerț cu ridicata al produselor metalurgice**” (cod CAEN 5152)
- **S.C. S.C. APROV-EL S.R.L. S.R.L. București**, pentru domeniul „**Distribuție-comercializare aparataj electric; surse și corpuri de iluminat; cabluri și conductori electrici; aparatură de măsură și control; elemente conecțivă etc**” (cod CAEN 5263)
- **S.C. REUNINET IMAGING S.R.L. București**, pentru domeniile „**întreținerea și repararea mașinilor de birou, de contabilizat și a calculatoarelor**” (cod CAEN 7250) și „**comerț cu ridicata al cartușelor pentru imprimante**” (cod CAEN 5190)

Instruirea – instrument de sporire a eficienței și a satisfacției experților din comitetele tehnice

Odată cu dezvoltarea rapidă a societății și a economiei, China se confruntă cu importante provocări și cu mai multe oportunități pentru standardizare. Înnoirea acestora a început odată cu accesarea Chinei la Organizația Mondială a Comerțului, în 2001.

Provocările cu care se confruntă China sunt:

- Depășirea lipsei de conștientizare a standardizării de către părțile interesate și comunitate;
- Îmbunătățirea mecanismului ineficient de elaborare a standardelor, precum și a serviciilor de informare cu privire la standarde;
- Actualizarea standardelor la economia de piață;
- Conectarea experților din standardizare la cele mai noi cunoștințe;
- Intensificarea participării la procesul de elaborare a standardelor internaționale.

În timpul perioadei de tranziție, instruirea în domeniul standardizării s-a situat sub cererea industriei. Sunt necesare mai multe programe în această zonă, pentru a satisface necesitățile pieței. De exemplu:

- Experții trebuie să fie la curent cu cele mai noi cunoștințe din domeniul standardizării;
- Secretariatul Central și personalul de lucru necesită instruire cu privire la modul de funcționare a comitetelor tehnice prin intermediul secretariatelor și la menținerea performanței;
- Intensificarea participării la standardizarea internațională;

- Numeroase părți interesate doresc să se implice în activitatea de standardizare și să contribuie la elaborarea standardelor.

Cursurile de instruire vor fi de succes dacă atât participanții, cât și organizatorul le vor considera utile.

Planul de acțiune în domeniul instruirii

Administrația de Standardizare din China (SAC) este organismul național de standardizare care se ocupă cu elaborarea și gestionarea standardelor. SAC este membru al ISO și CEI. SAC a elaborat și aprobat un plan de acțiune pentru îmbunătățirea instruirii experților din comitetele tehnice, inițiat în 2003 cu scopul de a:

- A spori conștientizarea experților cu privire la elaborarea de standarde de piață;
- A crește compatibilitatea standardelor naționale cu cele internaționale;

Planul de instruire își propune instruirea a:

- 1 500 de experți din comitetele tehnice;
- 1 000 de participanți care posedă experiență în procesul de elaborare a standardelor

internaționale, cunoștințe profesionale și abilități de limba engleză, până în 2007;

- 300 de salariați din administrația locală;
- 300 de salariați care se ocupă de implementarea standardelor în întreprinderi;
- Cursuri de perfecționare de două semestre, în domeniul activităților de standardizare, desfășurate împreună cu Facultatea de Studii Economice și de Drept (ZUEL).

Pentru a asigura implementarea planului de acțiune, SAC a identificat următorii factori de succes:

- Înființarea unui departament de instruire în cadrul SAC;
- Crearea unui comitet de lectură, selectat din rândul specialiștilor săi;
- Compilarea materialului de instruire;
- Finanțare în sprijinul programului, la care experții nu vor plăti taxe;
- Facilitarea premisei. SAC nominalizează unul din centrele sale locale de instruire în calitate de centru al SAC, în cadrul căruia se va desfășura instruirea majorității experților;
- Pregătirea planului anual de implementare pentru anul viitor.

Implementarea planului de acțiune

SAC stabilește și menține mecanismul și resursele de expertiză necesare pentru elaborarea standardelor naționale. El se concentrează pe instruirea personalului. Au fost organizate trei cursuri pentru personalul din 240 de comitete tehnice în 2003, patru cursuri pentru 440 de comitete tehnice și subcomitete în 2004 și trei pentru 270 de comitete tehnice în 2005.

Pentru a determina conținutul cursului, SAC a cerut unor comitete tehnice să facă comentarii și, pe baza cerințelor lor, a elaborat suportul pentru un curs de două zile (16 ore), destinat comitetelor tehnice și subcomitetelor. Subiectele au fost următoarele:

- Bazele teoriei standardizării (2 ore);
- Rolul și tendințele standardizării în dezvoltarea economică, comerțul internațional și dezvoltarea durabilă (2 ore);
- Modul de redactare a standardelor (2 ore);
- Procedură de elaborare a standardelor și cerințe în domeniul calității (2 ore);
- Provocările și reforma (2 ore);

- Studiu de caz dintr-o sursă OMC și standardele, ca instrument de facilitare a comerțului (2 ore);

- Discuții libere și feedback (4 ore).

Alte cursuri de instruire, desfășurate de SAC, se referă la: activitățile de standardizare pentru întreprinderile care funcționează de mai mulți ani, și la standardizarea în domeniul agriculturii. În urma succesului înregistrat de primul curs în 2004, un al doilea curs de perfecționare cu privire la activitățile de standardizare a fost organizat împreună cu Universitatea. Un curs de o lună, referitor la standardizarea internațională, a fost lansat în septembrie 2005. În plus, o instruire specială a fost furnizată personalului din comitetele tehnice, de exemplu, cursul de o zi referitor la revizuirea standardelor naționale, în 2004, și cel cu o durată similară, referitor la sistemele de monitorizare computerizată a procesului de standardizarea națională, în 2005.

Instruirea și viitorul

Cursurile de instruire se vor dovedi de succes dacă atât participanții, cât și organizatorul, le vor considera utile. Toți participanții la curs și-au exprimat satisfacția cu privire la acestea; ei consideră că au conștientizat importanța standardelor de piață și sunt bucuroși că lucrează în domeniul standardizării. Se consideră că va crește calitatea standardelor naționale, că procesul de elaborare a standardelor va fi mai eficient și că acestea vor fi mai relevante pentru piață, la nivel global.

Din 2003, instruirea experților din comitetele tehnice a devenit o componentă a programului și va continua să funcționeze, cu utilizarea instrumentelor bazate pe tehnologia informației. Două persoane de la SAC au participat la primul program de instruire la distanță al ISO, iar SAC consideră că instruirea la nivel regional și internațional este importantă. Administrația de Standardizare din China a desfășurat cursuri de instruire cu privire la participarea la procesul de elaborare a standardelor internaționale în acest an și va explora ideea stabilirii unui masterat de resurse de management în domeniul standardizării.

Experții joacă, desigur, un rol-cheie în procesul de standardizare națională. Ei sunt resurse tehnice de valoare, care contribuie la elaborarea standardelor. De aceea, trebuie să încurajăm instruirea lor, pentru a îmbunătăți activitatea desfășurată de ei în cadrul comitetelor tehnice.

China și standardizarea

Un număr de 270 de comitete tehnice (CT) și 377 de subcomitete (SC), numărând aproximativ 30 000 de experți, elaborează standarde naționale de la sfârșitul anilor '70, referitoare la o gamă largă de produse, servicii și management.

În plus, Administrația de Standardizare din China posedă 459 de membri P și 223 de membri observatori (O) la ISO, precum și 72 de membri P și 2 membri O la Comisia Electrotehnică Internațională din septembrie 2005. SAC este membru în Consiliul

ISO și al CEI și este reprezentat în Consiliul Tehnic de Management (TMB) și în Consiliul de Management al Standardizării (SMB).

Traducere: Maria **Bratu**, din: *ISO FOCUS*, vol. 2, nr.12, luna decembrie 2005, revista Organizației Internaționale de Standardizare, fiind reprodus cu permisiunea Secretariatului Central al ISO (www.iso.org). Editor: gasiorowski@iso.org. Un abonament anual costă 158 de franci elvețieni. Abonamente: sales@iso.org.

ISO/CEI 20000 – Un referențial pentru managementul serviciilor informatice

În majoritatea organismelor, bugetul consacrat informaticii este în proporție de 80% direct legat de procesele de management al serviciilor. Un nou standard ISO/CEI constituie un referențial pentru această activitate și va aduce economii utilizatorilor – întreprinderile mici și mijlocii, precum și o productivitate mai mare și un serviciu de mai bună calitate clienței.

Publicat de Organizația Internațională de Standardizare (ISO) și Comisia Electrotehnică Internațională (CEI), ISO/CEI 20000 va oferi întreprinderilor un referențial pentru stabilirea capacității lor de a furniza servicii gestionate, de a măsura nivelul serviciului și de a evalua performanțele.

O presiune constantă se exercită astăzi asupra prestatarilor de servicii informatice, de a furniza un serviciu de înaltă calitate, la un preț minim. A existat temerea că aceste servicii, furnizate de un departament informatic intern sau de un organism extern, nu concordă cu necesitățile întreprinderii și ale clienților săi. ISO/CEI 20000 va reduce riscurile operaționale, va satisface cerințele din contracte și oferte, va demonstra calitatea serviciului și va optimiza rentabilitatea.

Implementarea ISO/CEI 20000 va garanta practici de lucru proactive, pentru a furniza clienților un serviciu de înalt nivel, care să răspundă necesităților lor.

„Organismele vor câștiga importante avantaje comerciale și financiare prin adoptarea ISO/CEI 20000”, afirmă François Coallier, președinte al grupului ISO/CEI care a aprobat standardul. „Aceste procese de management al serviciilor permit furnizarea celui mai bun serviciu, care va răspunde necesităților întreprinderii-client, la un nivel al resurselor convenit, adică un serviciu furnizat cu profesionalism, rentabil și ale cărui riscuri sunt incluse și gestionate în întregime”.

ISO/CEI 20000:2005, *Tehnologia informației – Managementul serviciilor*, alcătuit din două părți, va da posibilitatea furnizorilor de servicii să înțeleagă

modul de îmbunătățire a calității serviciului oferit clienților interni și externi.

- *Partea 1, Specificații*, conține cerințele pentru managementul serviciilor informatice, și se adresează responsabililor cu crearea, aplicarea și actualizarea acestui management în cadrul organismului în care își desfășoară activitatea.

- *Partea 2, Cod de bună practică*, reprezintă un consens al factorilor din industrie cu privire la directivele furnizate auditorilor și asistența oferită prestatorilor de servicii, care prevăd îmbunătățirea serviciilor sau un audit în raport cu ISO/CEI 20000-1:2005.

Prezentul standard internațional integrează „abordarea bazată pe proces” din standardele ISO cu privire la sistemele de management - ISO 9001:2000 și ISO 14001:2004, inclusiv ciclul: Planifică-Execută-Verifică-Acționează (PDCA) și cerința îmbunătățirii continue.

Organismele care doresc, își pot certifica independent sistemul de management al serviciilor informatice în conformitate cu ISO/CEI 20000.

Bazat pe standardul britanic BS 15000, ISO/CEI 20000 se integrează colecției de standarde ISO/CEI referitoare la ingineria calculatoarelor și a sistemelor.

ISO/CEI 20000-1:2005 și ISO/CEI 20000-2:2005 pot fi procurate de la Asociația de Standardizare din România, Serviciul Vânzări-Abonamente, str. Mendeleev, nr. 21-25, sector 1, București, tel: 316 77 25, fax: 317 25 14, 312 94 88.

Traducere: Maria Bratu – *Comunicat ISO 985/2005*

ISO la Davos: standardele internaționale – „instrumente în slujba mondializării și a diseminării inovației”

Standardele internaționale elaborate de ISO permit factorilor economici și sociali să beneficieze de aspectele pozitive ale mondializării și să difuzeze inovația la nivel internațional.

Acesta a fost mesajul prezentat succint de secretarul general al ISO, Alan Bryden, la Forumul Economic Mondial (WEF) de la Davos, Elveția, care a avut loc pe 25-29 ianuarie 2006. Manifestarea a reunit 2 200 de factori de decizie din întreaga lume, care au dezbătut cele cinci provocări majore aflate pe agenda de lucru:

- Intensificarea participării Chinei și Indiei la activitatea de standardizare;
- Schimbarea peisajului economic;
- Noile mentalități și evoluția atitudinilor;
- Crearea de noi locuri de muncă;
- Aspecte particulare și conflicte regionale.

Participanții la Forum și-au axat răspunsurile pe trei imperative:

- Încredere în instituțiile publice și private;
- Leadership eficace care să gestioneze riscurile la nivel mondial;
- Inovație și creativitate.

ISO este membră a WEF din 2005. În acest an, Alan Bryden a subliniat realizările care țin în cadrul ISO de aceste provocări:

- Angajamentul strategic al Chinei și al Indiei de a participa mai intens la activitatea ISO, la elaborarea standardelor internaționale și la utilizarea lor;

- Seria de standarde ISO 14000, referitoare la managementul de mediu, se va îmbogăți cu standardele ISO 14064, care va apărea în martie 2006, și 14065, a cărui publicare este prevăzută pentru 2007, cu privire la contabilitatea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră;

- Desfășurarea unui program coordonat cuprinzând probleme referitoare la securitate, cu crearea unui grup strategic mixt ISO-CEI și publicarea recentă a unor standarde precum 22000 referitor la managementul siguranței produselor alimentare, ISO/CEI 27001, privind managementul securității informației, și ISO/PAS 28000, cu privire la managementul siguranței lanțurilor de aprovizionare mondiale;

- Lansarea reușită, cu participarea a 53 de state și 32 de organizații de legătură, a standardului ISO 26000, care va oferi liniile directoare în domeniul responsabilității sociale, și a cărei apariție este prevăzută pentru 2008;

- Contribuția standardelor internaționale la diseminarea inovației în lume.

În numărul din februarie 2006 al revistei ISO Focus, având ca temă „Inovația și standardizarea”, președintele ISO, Masami Tanaka, comentează relevanța temei WEF din acest an, intitulată „Imperativul creativității”, astfel: „Organizatorii WEF au declarat: „este imperativ pentru noi să ne intensificăm potențialul creativ, pentru rezolvarea problemelor lumii”. „La rândul

Standardizarea internațională

nostru, afirmă Masami Tanaka, trebuie să ne îmbunătățim contribuția la activitatea ISO. Domeniul nostru de competență este elaborarea de standarde internaționale care fac legătura între potențialul creativ (ideile importante) și rezolvarea problemelor concrete (implementarea)”.

Masami Tanaka adaugă: „Standardele ISO contribuie la transferarea soluțiilor novatoare și a noilor tehnologii de la statele dezvoltate la cele în curs de dezvoltare, astfel încât acestea să fie de folos întregii lumi”.

Două comitete tehnice ale ISO, recent create, ilustrează modul în care standardizarea internațională însoțește și sprijină inovația. ISO/TC 197, *Tehnologiile hidrogenului*, și ISO/TC 229, *Nanotehnologiile*.

În legătură cu creșterea numărului de acorduri bilaterale și multilaterale, care cuprind dispoziții referitoare la înlăturarea barierelor tehnice din calea comerțului, Alan Bryden a subliniat că: „Acestea nu trebuie să conducă la o fragmentare nouă, prin crearea de standarde regionale, ci trebuie să sprijine

adoptarea de standarde internaționale care garantează eficacitatea acestor acorduri, conformitatea lor cu angajamentele luate în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului și creșterea competitivității pe piețele internaționale”.

Referindu-se la tema reuniunii de la Davos, secretarul general al ISO a subliniat că imperativul creativității se aplică și procesului de standardizare. ISO înregistrează importante realizări în utilizarea tehnologiei informației și a comunicării, inclusiv a Internet-ului, care sprijină activitatea de standardizare, atingerea consensului și diseminarea standardelor.

Alan Bryden a concluzionat: „Grație inovațiilor introduse în procesele sale, ISO a înregistrat un an record în 2005. Cu peste 1 240 de publicații și cu un număr de 156 de state membre, ISO și-a consolidat relevanța la nivel internațional.

Traducere: Maria **Bratu**, *Comunicat ISO*
nr. 990/februarie 2006

ISO lansează lucrările de standardizare în domeniul nanotehnologiilor

Noul comitet tehnic al ISO, creat cu scopul de a elabora standarde internaționale referitoare la nanotehnologii, și-a început activitatea. La prima sa reuniune, acesta și-a definit domeniul de activitate și a stabilit structura inițială a grupului de lucru.

ISO/TC 229, *Nanotehnologii*, și-a ținut reuniunea inaugurală pe 9-11 noiembrie 2005 la Londra, manifestarea fiind găzduită de Institutul Britanic de Standardizare (BSI), care a asigurat președinția și secretariatul noului comitet. La lucrări au luat parte 24 de state membre ale ISO, iar alte 8 au avut statutul de membri observatori.

Comitetul tehnic are sarcina de a elabora standarde referitoare la următoarele aspecte: terminologie și nomenclator, metrologie și instrumente, inclusiv specificații referitoare la materiale de referință, metodologii de încercare, modelizare și simulare de practici științifice în domeniul sănătății, securității și al mediului.

Secretarul general al ISO, Alan Bryden, consideră că: „Prima reuniune a TC 229, care a fost deosebit de reușită și de eficientă, este de bun augur pentru lucrările viitoare care vor juca un rol esențial în facilitarea și diseminarea inovației într-un domeniu tehnologic nou și interesant”.

Comitetul a tratat cu succes numeroase probleme, convenind asupra structurii grupelor de lucru:

- GT 1, *Terminologie și nomenclator* – condus de Canada;
- GT 2, *Măsurare și caracterizare* – condus de Japonia;
- GT 3, *Sănătate, securitate și mediu* – condus de Statele Unite.

Comitetul a aprobat, de asemenea, domeniul lucrărilor:

Standardizarea în domeniul nanotehnologiilor va cuprinde fie unul din următoarele aspecte, fie ambele:

- Înțelegerea și controlul materiei și al proceselor la scară nanometrică, în mod deosebit sub 100 de nanometri în una sau mai multe dimensiuni, în care apariția fenomenelor legate de dimensiune permite, în general, noi aplicații;
- Utilizând proprietățile materialelor nanometrice care diferă de proprietățile atomilor individuali, ale moleculelor și ale materialelor microscopice, crearea de materiale îmbunătățite, de dispozitive și sisteme care exploatează aceste noi proprietăți.

Nanotehnologia este știința materialelor la scară atomică și moleculară, la dimensiuni de 10 000 de ori mai mici decât firul de păr. Se estimează că piața mondială a nanotehnologiilor va atinge 29 de miliarde de dolari SUA până în 2008.

Traducere: Maria **Bratu** – *Comunicat de presă ISO nr. 980/2005*

Două noutăți: un DVD cu simboluri grafice ale standardului ISO 7000 și un CD-ROM cu simboluri grafice ale standardului ISO 14617

ISO inovează, propunând un DVD care reia standardul ISO 7000, *Simboluri grafice utilizate pe echipamente*, și un CD-ROM al standardului ISO 14617, *Simboluri grafice pentru scheme*.

DVD-ul conține în total 2 400 de simboluri grafice ale ISO 7000:2004, destinate a fi utilizate pe: automobile, produse textile, aparate audio-vizuale de uz casnic și mașini de terasament.

Fără a fi necesar să fie instalat pe calculatorul dvs., DVD-ul permite descărcarea simbolurilor în formatele DWG, TIF și EPS. Funcțiile de căutare sunt ușor de utilizat și cuprind mai ales indicativele standardelor, cuvintele-cheie, comitetele tehnice și subcomitetele, data de publicare și ediția, precum și informații în engleză și franceză cu privire la semnificația și utilizarea fiecărui simbol.

DVD-ul se adresează în mod deosebit utilizatorilor care trebuie să reprezinte un simbol pe un produs sau specialiștilor implicați în elaborarea standardelor ISO, în mod deosebit celor din comitetele tehnice, care trebuie să utilizeze simboluri grafice în standardele de produs.

În aceste ultime decenii, numărul de probleme și de reclamații referitoare la simbolurile utilizate pe scheme a sporit din cauza faptului că diferitele domenii tehnice utilizează aceleași simboluri, cu confuzia care rezultă de aici. DVD-ul conține simbolurile grafice ISO ale bazei de date comune create în 2004 de către Comisia Electrotehnică

Internațională (CEI) și ISO, pentru a răspunde necesității de armonizare în acest domeniu. Standardul ISO 7000:2004 a fost elaborat de ISO/TC 145, *Simboluri grafice și pictograme*, subcomitetul SC 3, *Simboluri grafice care se utilizează pe echipamente*.

CD-ROM-ul reia standardul ISO 14617, format din 15 părți, care reunește simbolurile grafice care se aplică în scheme, cu regulile de aplicare și prezentare.

Simplu de utilizat, CD-ROM-ul permite descărcarea în formatele DG, TIF și EPS a simbolurilor grafice care figurează în părțile 2-15 ale ISO 14617. Pentru a simplifica accesul la informații, CD-ul cuprinde un index numeric, un index alfabetic și un index al cuvintelor-cheie.

CD-ROM-ul cuprinde informații cu privire la:

- Crearea și utilizarea de numere de înregistrare pentru identificarea simbolurilor grafice utilizate în scheme;
- Reguli pentru prezentarea și aplicarea simbolurilor (Partea 1 a ISO 14617), cu exemple;
- Textul integral al tuturor părților ISO 14617 în format PDF;
- Referințele normative și bibliografice ale tuturor părților ISO 14617;
- Termenii și definițiile cuprinse în toate părțile ISO 14617 în secțiunea „Glosar”, cuprinzând

termenul, definiția, un exemplu de utilizare și standardul în care apare simbolul.

ISO 14617 a fost elaborat de ISO/TC 10, *Documentare tehnică a produselor*, SC 10, *Documentare pentru uzinele de prelucrare și simboluri pentru documentarea tehnică a produselor* (tpd).

CD-ROM-ul și DVD-ul pot fi procurate de la Asociația de Standardizare din România, Serviciul Vânzări-Abonamente, str. Mendeleev, nr. 21-25, sector 1, București, telefon: 316 77 25, fax: 317 25 14, 312 94 88.

Detectarea originii produselor alimentare

Fabienne NEDEY

În cadrul reglementării comunitare, standardizarea franceză, europeană și internațională trebuie să furnizeze niște instrumente. Se pune întrebarea dacă trebuie să se meargă mai departe și să se inițieze cereri de certificare. Un lucru este sigur: trebuie perfecționate instrumentele care furnizează încredere, fără a greva filierele.

Calitatea și siguranța produselor alimentare, pentru care populația manifestă un interes tot mai mare, s-au dovedit de-a lungul anilor și în timpul crizelor sanitare teme care necesită o abordare tot mai bine controlată și mai transparentă. Conștientizarea acestui fapt a condus la o refacere a legislației europene în domeniul alimentar, mai ales la publicarea Regulamentului european 178-2002. Acest text impune, între altele, crearea unor sisteme de trasabilitate.

Conceptul este larg implementat de multă vreme în cadrul demersurilor de management al întreprinderilor (urmărire logistică etc.) și al demersurilor calității. În unele sectoare, precum cel al cărnii de vită sau al organismelor modificate genetic, există deja reguli de trasabilitate foarte precise, impuse de reglementare, și care rămân, desigur, aplicabile. Regulamentul european stabilește o obligație mai generală, care se referă la toate filierele. „El a introdus o adevărată schimbare de perspectivă, făcând fiecare factor responsabil de un dispozitiv de siguranță sanitară, care să permită, în caz de necesitate, să se dispună de o viziune transversală asupra lanțului”, precizează Nadine Normand, responsabilă a domeniului agroalimentar la AFNOR.

Reguli comune

„Întrucât Regulamentul 178-2002 nu fixează obligații referitoare la mijloace, standardizarea poate

furniza întreprinderilor indicații și reguli comune pentru a răspunde obiectivului de reglementare, și anume de a fi capabilă să își identifice clienții și furnizorii și să comunice aceste informații în termene scurte”, estimează Direcția Generală a Alimentației (DGAL). Obiectivul este ca, în caz de criză, să fie posibil să se ia măsuri rapide și precise, evitând retrageri masive de produse, așa cum s-a întâmplat în trecut. Aportul standardizării constă deci în furnizarea de sprijin profesioniștilor. Acesta poate fi și un element care favorizează exercițiul misiunii de control.”

În Franța, fasciculul FDV 01-020, *Linii directoare pentru stabilirea unui demers de trasabilitate în filierele agricole și alimentare*, a fost deja publicat. El are ca scop să clarifice obiectivele vizate de trasabilitate și să definească unele modalități ale acestui demers. Pe plan internațional, standardul ISO 22519, referitor la implementarea sistemului de trasabilitate, este în curs de elaborare. Grupul care are sarcina de a redacta acest text a ajuns la un consens cu privire la abordarea ce trebuie implementată, care se inspiră în mare parte din orientările generale stabilite la nivel francez. Dacă se va menține consensul, proiectul de standard internațional ar putea fi pus în circulație la sfârșitul anului.

Întrucât produsele alimentare sunt extrem de variate, prin originea, natura, starea sau prelucrarea lor, implementarea trasabilității se poate face cu dificultate într-un mod unic și standardizat. Procesul de standardizare se limitează, deci, la aspecte foarte generale: definirea conceptului, a obiectivelor și a principalelor principii metodologice. „Instrumentele au fost menționate în cadrul lucrărilor franceze, însă se pune problema elaborării unui fascicul de documentare, afirmă Jean-Pierre Guyonnet, director adjunct al Arilait Recherche (a se vedea, mai jos,

opinia expertului). „La ISO, am căzut de acord asupra faptului că nu este pertinent să se definească sau să se recomande instrumente într-un standard referitor la trasabilitate”.

Certificare

Cu ocazia ultimei reuniuni a grupului de lucru al ISO, unele state și-au exprimat dorința ca textul să poată servi ca bază pentru certificarea sistemelor de trasabilitate. Documentul, sub formă de proiect, a fost ușor modificat, astfel încât organismul de certificare să îl poată utiliza ca referință. „În domeniul schimburilor internaționale, este de preferat o certificare pe baza acestui standard decât pe baza referențialelor private, care nu sunt neapărat complete sau obiective”, remarcă Jean-Pierre Guyonnet. DGAL consideră că: „la ora actuală, textul este redactat într-un mod mult prea general pentru a servi ca bază pentru demersurile de certificare. Dacă se decide, în cadrul ISO să se procedeze în acest sens, va fi necesară o activitate complementară pentru a cuprinde în acest document niște elemente mai precise”.

Opinia specialistului

Jean-Pierre Guyonnet*

„Trasabilitatea pentru filiera industriei lactelui se află în plin proces de edificare”

În domeniul prelucrării produselor lactate, numeroși producători au aplicat trasabilitatea de-a lungul sistemelor de control al calității. Ei utilizează caiete de seminar sau sisteme informatizate care le permit, în cazul unor reclamații, să urce până la sursa neconformității. Totuși, în cazul unor întreprinderi mici, aceste sisteme de management al calității și de urmărire a produselor se confruntă rapid cu niște limite. În amonte, la nivelul producției de lapte, trasabilitatea vitelor funcționează, dar pentru lapte nu există altă trasabilitate decât cea realizată prin colectare (înregistrare pe fabrici). Laptele este plătit în funcție de calitate. Se efectuează, deci, prelevări regulate de probe la producători, însă rezultatele analizelor nu sunt legate direct de loturile particulare. Noul regulament european a schimbat mult lucrurile. Fără a pune în pericol o filieră ale cărei extremități

sunt slabe, trebuie să se îmbunătățească de acum înainte legătura dintre fermă și uzinele de prelucrare, să se mențină o trasabilitate internă în cadrul uzinelor, indiferent de mărimea și complexitatea proceselor (mai ales a celor în care materia primă este fracționată și utilizată separat în diferite fabricații). De asemenea, trebuie să fie mai sigure produsele trimise distribuitorilor. Acest lucru se poate dovedi dificil și costisitor. Fiecare va proceda în funcție de mijloacele și de rezultatele pe care le vizează comparativ cu textele. Numeroase întreprinderi mici de prelucrare au multe de întreprins, însă nu posedă mijloacele de a opta pentru sisteme sofisticate și automatizate. Exploatarea în domeniul laptelui trebuie să ajungă la stabilirea trasabilității tuturor componentelor laptelui. În ceea ce privește produsele achiziționate de la fabricanții de nutrețuri, produsele de tratare a culturilor, medicamentele pentru animale sau aditivii alimentari, este suficient să se păstreze etichetele și bonurile de livrare sau facturile produselor. Însă este mai complicat decât pare la prima vedere, fără a mai menționa trasabilitatea alimentelor produse la fermă, care este încă și mai dificilă. Aplicarea acestei cerințe a început de la 1 ianuarie 2006, o dată cu condiționarea ajutoarelor. Discuțiile dintre diferiții parteneri progresează, în vederea stabilirii unor recomandări omogene.

O obligație nouă

Regulamentul european 178-2002 din 28 ianuarie 2002, cu privire la siguranța alimentelor, impune începând cu 1 ianuarie 2005 o trasabilitate de-a lungul tuturor etapelor filierelor. Aceasta este definită ca fiind: „capacitatea de a retrasa de-a lungul tuturor etapelor de producție, prelucrare și distribuție circuitul produselor alimentare și orice altă substanță destinată a intra în componența produselor alimentare sau a nutrețurilor”. Obligațiile de trasabilitate sunt, deci, vaste...

Regulamentul european nu se pronunță asupra modului de organizare a trasabilității, asupra modalităților tehnice care trebuie implementate, a perioadelor de arhivare a datelor sau de furnizare a informațiilor către autorități. Factorii economici trebuie să aleagă și să implementeze sisteme și proceduri care vor permite, dacă va fi cazul, retragerea produselor, care devine obligatorie, în caz de risc.

* Director adjunct al Serviciului Cercetare de la Arilait

Traducere: Maria Bratu, din: *Enjeux*, nr. 257, luna septembrie 2005

Un nou mijloc de informare în domeniul standardizării: newsletter-ul ASRO

Radu LILEA, redactor, Serviciul Redacție–Marketing–Drepturi de Autor, Direcția Publicații–ASRO

Dorind să vină în întâmpinarea necesităților dvs. de informare în domeniul standardizării, Asociația de Standardizare din România pune la îndemâna tuturor celor interesați de activitatea de standardizare națională, europeană și internațională de standardizare un nou instrument de informare.

Creat în cadrul Proiectului sectorial „*Studiu privind rolul standardizării pentru creșterea competitivității industriale. Campanie de conștientizare a agenților economici privind importanța implementării standardelor române*”, finanțat de Ministerul Economiei și Comerțului, **newsletter-ul ASRO** vă furnizează informații de actualitate cu privire la domeniul dvs. de activitate.

Abonarea la newsletter-ul ASRO se face accesând pagina web www.asro.ro, opțiunea pentru introducerea datelor necesare (domeniul de activitate al organizației dvs., adresa pe care vi se va trimite buletinul electronic etc.) fiind indicată deasupra meniului principal al paginii de start.

În acest moment, printre cei aproximativ 1000 de abonați la newsletter-ul ASRO se numără cei mai importanți agenți economici din România, entități ale administrației centrale și locale, asociații patronale, centre universitare și de cercetare și organizații media.

Așteptăm sugestiile dvs. privitoare la conținutul și necesitățile dvs. de informare prin intermediul newsletter-ului ASRO la adresa radu.lilea@asro.ro.